

چرخش اجباری حسابرسی

کارآمدسازی مقررات حسابرسی کشورهای اروپایی

زهرا نوری ✍️

این نوشته نشان می‌دهد که ۳۰ کشور اروپایی، چگونه مقررات حسابرسی اتحادیه اروپا (EU) در سال ۲۰۱۴ در مورد چرخش اجباری حسابرسی حسابرسی را، به‌ویژه جایی که به تمدید حداکثر مدت زمان کار حسابرس از طریق مناقصه یا حسابرسی مشترک مربوط می‌شود، به‌طور متفاوتی اجرا کرده‌اند. وجود نظام‌های حکومتی ملی مختلف، موجب پیچیدگی، هزینه‌های اضافی رعایت ضوابط و مشکلات عملی و عملیاتی برای شرکتهای فعال بین‌المللی و موسسات حسابرسی می‌شوند. بنابراین، کارآمدسازی این مقررات را به‌منظور ایجاد یک فرصت برابر در اروپا پیشنهاد می‌کنیم. با این مقاله، قصد داریم تا سیاستگذاران را در زمینه ابتکار فعلی کمیسیون اروپا در مورد گزارش‌دهی شرکتی آگاه کنیم.

در نظامنامه حسابرسی اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۴، که در مورد حسابرسیهای قانونی (از این پس حسابرسیها نامیده می‌شود) شرکتهای بورسی و سهامی عام (PIEs) وضع شد، اقدامهایی برای محدودکردن فعالیت حسابرس قانونی (از این پس حسابرس نامیده می‌شود) تعیین شده است. هدف از این اقدامها، رسیدگی به وجود تهدید قرابت (آشنائیت) و تقویت استقلال حسابرسی و موسسات حسابرسی است.

نباید حسابرسی قانونی همان شرکت را انجام دهند. افزون بر این، طبق نظامنامه اتحادیه اروپا، از شرکای کلیدی حسابرسی که حسابرسی قانونی را از طرف موسسه حسابرسی انجام می‌دهند، خواسته شده است که حداکثر پس از ۷ سال به صورت چرخشی و پس از آن یک دوره تنفس ۳ ساله، تغییر کنند. کشورهای عضو ممکن است تصمیم بگیرند که شرکای اصلی حسابرسی را به توقف مشارکت در انجام حسابرسی شرکت حسابرسی شده زودتر از پایان ۷ سال ملزم کنند.

اهداف

این متن، آخرین به‌روزرسانی (نوامبر ۲۰۲۱) را در مورد نحوه تصمیم‌گیری کشورها با گزینه‌های اجرای مقررات چرخشی اجباری حسابرسان، به تقریب ۶ سال پس از مهلت انتقال به مقررات حسابرسی اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۴ ارائه می‌کند.

یک دوره تنفس ۴ ساله
پس از به پایان رسیدن
حداکثر مدت زمان قرارداد
انجام کار شروع می‌شود

در این مدت

حسابرس قانونی

موسسه حسابرسی یا

هر یک از اعضای شبکه آن‌ها نباید

حسابرسی قانونی همان شرکت را

انجام دهند

حداقل و حداکثر مدت زمان انجام کار حسابرسی

چرخش اجباری حسابرس یا موسسه حسابرسی، مستلزم آن است که شرکتها حسابرس خود را پس از یک دوره زمانی تعیین شده قانونی تغییر دهند. طبق نظامنامه حسابرسی اتحادیه اروپا، حداکثر مدت زمان حسابرسی تعیین شده است. بر این اساس، حداکثر مدت زمان قرارداد حسابرسی یک حسابرس یا موسسه حسابرسی در یک شرکت حسابرسی شده خاص، ۱۰ سال تعیین شده است و حداقل مدت زمان قرارداد کار حسابرسی، ۱ سال می‌باشد.

اعطای اختیار برای تعیین حداقل و حداکثر مدت

زمان

به کشورهای عضو در رابطه با هر دو محدودیت‌های زمانی، اختیاراتی داده می‌شود، این کشورها مجاز به تعیین موارد زیر هستند:

- حداقل مدت زمان بیشتر از ۱ سال، و
- حداکثر مدت زمان کمتر از ۱۰ سال.

اعطای اختیاراتی برای افزایش حداکثر مدت زمان

از طریق مناقصه عمومی و حسابرسی مشترک

برای کشورهای عضو همچنین، ۲ گزینه به‌منظور تمدید حداکثر مدت زمان اصلی یک کار حسابرسی، از طریق مناقصه عمومی یا حسابرسی مشترک ارائه می‌شود.

انجام یکی از موارد مورد اشاره در بالا، ممکن است سبب افزایش حداکثر مدت کار حسابرسی تا مدت زمانهای زیر شود:

- تا مجموع ۲۰ سال شود؛ مشروط به این‌که مناقصه عمومی پس از اتمام دوره ۱۰ ساله اصلی برگزار شود.
- تا مجموع ۲۴ سال شود، مشروط به این‌که ۲ حسابرس، به‌واسطه یک حسابرسی مشترک، به‌طور همزمان پس از اتمام دوره ۱۰ ساله اصلی منصوب شوند.

دوره تنفس

یک دوره تنفس ۴ ساله پس از به‌پایان رسیدن حداکثر مدت زمان قرارداد انجام کار شروع می‌شود. در این مدت، حسابرس قانونی، موسسه حسابرسی یا هر یک از اعضای شبکه آن‌ها

اروپایی در تعیین حداکثر مدت زمان حسابرسی در ۱۰ سال، همانگونه که در ۲۵ کشور اعمال می‌شود، هماهنگی چشمگیری وجود دارد:

نقشه ۱: حداکثر مدت زمان انجام کار حسابرسی

۷-۹ سال

۱۰ سال

• ۵ سال برای موسسات مالی با اهمیت نظام مند

• ۹ سال برای بانکها

تمدید حداکثر مدت زمان از طریق مناقصه

حداکثر مدت زمان قرارداد کار حسابرسی، پس از به پایان رسیدن حداکثر مدت زمان اصلی ۱۰ سال یا کمتر، در صورت انجام مناقصه عمومی می‌تواند تا ۲۰ سال افزایش یابد.

نقشه ۲ نشان می‌دهد که بیش از نیمی از کشورهای اروپایی، در مجموع ۱۸ کشور، گزینه اجازه تمدید حداکثر مدت زمان انجام کار در صورت انجام مناقصه را انتخاب کردند:

• این کشورها ۴ دوره مختلف برای تمدید را اعمال می‌کنند که از ۱ الی ۲ تا ۱۰ سال متغیر هستند.

لازم است ساده‌سازی و

کارآمدسازی مفاد قانونی

درباره چرخش اجباری

موسسه حسابرسی

در سراسر کشورهای اروپایی

صورت گیرد

تا فرصت برابری ایجاد شود

تحلیل ما بر اجرای حداکثر مدت کار حسابرسی و گزینه‌های مربوط به کشورهای عضو برای تمدید مدت کار حسابرسی متمرکز است. ارائه این متن، ۳۰ کشور اروپایی از جمله ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا، ایسلند، نروژ و بریتانیا را پوشش می‌دهد. همچنین راهی برای کمک به بهبود وضعیت فعلی ارائه می‌دهد.

اطلاعات موجود در این متن، می‌تواند برای سیاست‌گذاران در چارچوب ابتکار کمیسیون اروپا در مورد گزارش‌دهی شرکتها مفید باشد، به‌ویژه اگر تغییراتی را در نظر بگیریم که بر این حوزه تاثیرگذار هستند.

وضعیت موجود

حداکثر مدت زمان انجام کار حسابرسی

این نظامنامه، حداکثر مدت زمان انجام کار حسابرسی برای بنگاه‌های با منافع عمومی را ۱۰ سال تعیین کرده است.

کشورهای عضو ممکن است تصمیم بگیرند که دوره کوتاهتری را اعمال کنند.

همانطور که در نقشه ۱ نشان داده شده است، در کشورهای

۲۴ سال افزایش داد.

نقشه ۳ نشان دهنده آن است که:

- بیشتر کشورهای اروپایی، در مجموع ۲۰ کشور، گزینه کشور عضو که اجازه تمدید مدت زمان قرارداد کار حسابرسی در صورت انجام حسابرسی مشترک را دارد، انتخاب نکرده‌اند.
- ۱۰ کشور اروپایی با اعمال ۳ دوره مختلف، گزینه اجازه تمدید دوره در صورت انجام حسابرسی مشترک را دادند.
- توجه داشته باشید که حسابرسی مشترک اجباری تنها در ۳ کشور اروپایی در بلغارستان، کرواسی و فرانسه وجود دارد.
- در کشورهای دیگر ممکن است این حسابرسی به صورت داوطلبانه انجام شود.

نقشه ۳: تمدید حداکثر مدت زمان از طریق حسابرسی مشترک

عدم تمدید
۴ سال
۱۴ سال
۱۶ سال

- حسابرسی مشترک اجباری. بلغارستان: تنها برای بانکها، شرکتهای بیمه و صندوقهای بازنشستگی. کرواسی: تنها برای شرکتهای بورسی و سهامی عام با بیش از ۵۰۰۰ کارمند یا بیش از ۵ میلیارد کنا (~ ۶۶۰ میلیون یورو) دارایی

- رایجترین دوره برای تمدید ۱۰ سال بود که در ۱۵ کشور قابل به‌کارگیری است.

نقشه ۲: تمدید حداکثر مدت زمان از طریق مناقصه

عدم تمدید
۲-۱ سال
۶ سال
۹ سال
۱۰ سال

- حداکثر مدت زمان قرارداد اصلی تا ۱۰ سال قابل تمدید است
- عدم تمدید برای بانکها
- تمدید ۱۰ ساله برای قرارداد کار موجود (اولین انتصاب بین سالهای ۲۰۰۳ و ۲۰۱۴)
- عدم تمدید برای بانکها، شرکتهای بیمه و صندوقهای بازنشستگی

تمدید حداکثر مدت زمان از طریق حسابرسی مشترک

- حداکثر مدت زمان قرارداد کار حسابرسی، در صورتی که بیش از ۱ موسسه حسابرسی به‌طور همزمان از طریق حسابرسی مشترک مشغول به انجام کار حسابرسی باشند، پس از به پایان رسیدن حداکثر مدت زمان اصلی قرارداد کار حسابرسی ۱۰ ساله یا کمتر، می‌توان مدت زمان قرارداد کار حسابرسی را تا

حسابرسی که در سطح بین‌المللی فعالیت می‌کنند، باید از دامنه گسترده‌ای از مقررات پیروی کنند که از کشوری به کشور دیگر متفاوت است.

همانطور که در پاسخ به مشورتخواهی کمیسیون اروپا در مورد گزارش‌دهی شرکتی بیان کردیم، لازم است ساده‌سازی و کارآمدسازی مفاد قانونی درباره چرخش اجباری موسسه حسابرسی در سراسر کشورهای اروپایی صورت گیرد، تا فرصت برابری ایجاد شود که برای حساب‌رسان و شرکت‌های حسابرسی شده بیشترین اهمیت را دارد.

در این راستا، راهکارهای زیر را پیشنهاد می‌کنیم:

- تمدید حداکثر مدت زمان اصلی برای قرارداد کار حسابرسی، در همه کشورها به مدت ۱۰ سال تعیین شود؛ همانطور که پیش از این، در بیشتر کشورها اعمال شده است.

- تمدید حداکثر مدت زمان اصلی قرارداد کار حسابرسی در صورت مناقصه به مدت ۱۰ سال در همه کشورها تعیین شود.

بیش از نیمی از کشورهای اروپایی در حال حاضر، گزینه اجازه تمدید دوره در صورت انجام مناقصه را انتخاب می‌کنند، که رایجترین دوره برای تمدید مدت زمان، ۱۰ سال است.

- تمدید حداکثر مدت زمان اصلی قرارداد کار حسابرسی در صورت حسابرسی مشترک به مدت ۱۰ سال در همه کشورها تعیین شود.

این راهکارها ممکن است حسابرسیهای مشترک را به‌عنوان اقدامی برای گشایش بازار حسابرسی شرکت‌های بورسی و سهامی عام تشویق کند.

تمدید دوره تصدی حسابرس در صورت حسابرسی مشترک، تهدیدی برای استقلال حسابرس نیست؛ زیرا حسابرسی مشترک به‌نوبه خود اقدامی برای ارتقای این استقلال است.

منبع:

• Mandatory Rotation of Auditors, Accountancy Europe. May 2022

•• عدم‌تمدید برای بانکها
 ••• تمدید ۱۴ ساله برای قرارداد کار حسابرسی فعلی (اولین انتصاب بین سالهای ۲۰۰۳ و ۲۰۱۴)
 •••• عدم‌تمدید برای بانکها، شرکت‌های بیمه و صندوق‌های بازنشستگی

هنگام ترکیب داده‌های هر ۳ نقشه در بالا، ۱۳ نظام چرخش اجباری موسسه حسابرسی وجود دارد که در ۳۰ کشور اروپایی به‌کار گرفته شده است. این پراکندگی نظام‌های مختلف در سراسر کشورهای اروپایی، به‌دنبال اجرای قانون حسابرسی اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۴، به‌دلیل استفاده از گزینه اجازه تمدید حداکثر مدت زمان اصلی قرارداد کار حسابرسی در صورت انجام مناقصه یا حسابرسی مشترک، ایجاد شد. این پراکندگی، در ترکیب با سایر الزام‌های استقلال، همانند چرخش شریک حسابرسی یا دوره استراحت برای موسسات حسابرسی، پیچیدگی، هزینه‌های اضافی رعایت ضوابط و مشکلات عملی و عملیاتی را در بازار ایجاد می‌کند. ایجاد این مشکلات به این دلیل است که شرکتها و موسسات

لازم است ساده‌سازی و

کارآمدسازی مفاد قانونی

درباره چرخش اجباری

موسسه حسابرسی

در سراسر کشورهای اروپایی

صورت گیرد

تا فرصت برابری ایجاد شود